

Vključevanje je več kot le učenje jezika okolja

Dr. Marijanca Ajša Vižintin

**ZRC SAZU, Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije,
Univerza v Novi Gorici, Fakulteta za humanistiko**

**Gender Sensitive Integration of Refugee Children in Slovenian
Primary Schools (iLEGEND)
Inštitut za proučevanje enakosti spolov Maribor, 30. 8. 2022**

-
- 1) Jezik.
 - 2) Vključevanje.
 - 3) Izseljensko-priseljenska perspektiva.

1) Jezik

Gradivo za poučevanje slovenščine kot drugega/tujega jezika (SDTJ) za različne starostne stopnje:

- Center za SDTJ, <https://centerslo.si/za-otroke/gradiva/>
- Zavod RS za šolstvo, <https://www.zrss.si/zalozba/knjigarnica/podrobno?publikacija=454>, priročnik *Poigrajmo se slovensko*: http://www2.arnes.si/~bupale/index.htm_files/prirocnik.pdf
- OŠ Koper, http://oskoper.splet.arnes.si/?page_id=68, Na poti k učenju slovenščine, učno gradivo: <http://oskoper.splet.arnes.si/files/2013/11/U%C4%8CBENIK-zadji-pregled-3-1.pdf>,
- Rada Lečič: Slovenščina od A do Ž
- Batista, Urban, Buršič, Iris. Pot do slovenščine 1

Pomembne spremembe v zakonodaji

- Pravilnik o preverjanju in ocenjevanju znanja ter napredovanju učencev v osnovni šoli (2008, 2013)
- Pravilnik o normativih in standardih za izvajanje programa osnovne šole (2019, 2021) ter
- Pravilnik o intenzivnem tečaju slovenščine za dijake tujce (2018, 2020)

- intenzivni tečaji slovenščine v prvi polovici šolskega leta +
- individualni načrt aktivnosti (INA) / osebni izobraževalni načrt, ki spremlja napredek

Osnovna in srednja šola

- OŠ: do 4 učencev 120 ur, od 5 do 8 učencev 160, od 9 do 17 učencev 180 ur
- sistematizacija delovnega mesta za učiteljico, učitelja, ki poučuje: od 9 do 17 učencev omogoča 0,25 (četrtninski) delež delovnega mesta, od 18 do 26 učencev 0,50 (polovični), od 27 do 35 učencev 0,75 delovnega mesta in od 36 do 44 učencev celotno zaposlitev
- SŠ: posodobljen Pravilnik o tečaju slovenščine za dijake v srednjih šolah (2020, 3. člen) omogoča izvedbo tečaja na vsaki šoli: do 3 dijake 90 ur, od 4 do 6 dijakov 120 ur, od 7 do 12 dijakov 160 ur

+

- intenzivni tečaji med poukom
- takoj po vključitvi
- strokovno usposobljena oseba (SDTJ, medkulturna zmožnost)
- učenje jezika je proces, ki traja leta
- INA / osebni izobraževalni načrt
- medkulturne učne ure
- razvoj od večkulturne do medkulturne družbe
- dodatno usposabljanje na področju vključevanja otrok priseljencev za ves kader
- podpora za ohranjanje in razvoj maternega jezika

-

- ena/dve uri na teden po pouku
- čakajoč ure MIZŠ
- izvaja kdor koli, ki mu (z)manjka ur
- slovenščino naj bi znali po nekaj mesecih
- za vse enako, ni prilagoditev
- samo perspektiva večine
- iluzija enokulturne, enojezične družbe, ignoriranje
- nobenega usposabljanja na področju vključevanja otrok priseljencev / le posamezniki
- samo jezik okolja / učni jezik

2) Vključevanje

Jezik je temelj vključevanja.

A vključevanje ni samo učenje jezika.

Marijanca Ajša Vižintin

Medkulturni model vključevanja

1. Medkulturnost kot načelo
2. Sistemska podpora
3. Medkulturna zmožnost
4. Večperspektivni kurikulum
5. Medkulturni dialog
6. Sodelovanje s starši
7. Sodelovanje z lokalno skupnostjo

Medkulturni model vključevanja

Vižintin, M. A. (2014). Model medkulturne vzgoje in izobraževanja: za uspešnejše vključevanje otrok priseljencev. Dve domovini / Two Homelands 40, 71-89, <https://ojs.zrc-sazu.si/twohomelands/article/view/10814/9967>

Vižintin, M. A. (2017). Medkulturna vzgoja in izobraževanje: vključevanje otrok priseljencev. Ljubljana: Založba ZRC SAZU, <https://zalozba.zrc-sazu.si/p/1381>.

Vižintin, M. A., Kern, B. (2022). Začetni tečaj slovenščine in medkulturni dialog pri vključevanju otrok priseljencev. Dve domovini / Two Homelands 56, 131-148, DOI: <https://doi.org/10.3986/dd.2022.2.10>

Le z drugimi smo, e-učilnica

LE Z DRUGIMI SMO
2016 - 2021

2016 - 2021

326

izvedb seminarjev

2016 - 2021

več kot
100

krajev po Sloveniji in v
zamejstvu

2016 - 2021

10208

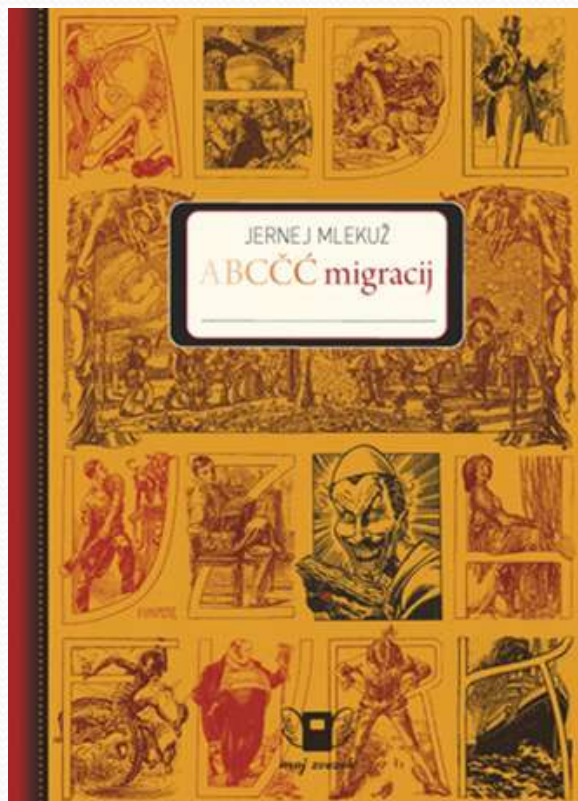
usposobljenih pedagoških
delavk, delavcev

www.lezdrugimismo.si

3) Izseljensko-priseljenska perspektiva / Mi drugje – drugi pri nas

- Od kod prihajajo vaši otroci priseljenci?
- Poznate koga, ki se je iz Slovenije preselil v drugo državo?
- Katere vrste podpore bi vi pričakovali za svojega otroka, če bi se preselili?

Izzivi / predlogi za uspešnejše vključevanje otrok priseljencev

- dolgoročne, ne projektne rešitve
- finančno in časovno stabilna zaposlitev
- uresničevanje novosprejete zakonodaje → **tečaj zjutraj, prve ure**
- konkretni medkulturni učni cilji v učnih načrtih in gradivih (za izvajanje medkulturnih vsebin)
- **fakultete**: SDTJ in razvoj medkulturne zmožnosti na študijskih programih **za bodoče učiteljice, učitelje**:
 - SDTJ (vsaj izbirni) predmet na vseh pedagoških, filozofskih fakultetah
 - migracijske & medkulturne vsebine – migracije kot stalnica
 - kako pisati osebni izobraževalni načrt / individualni načrt (INA)
 - kaj pomeni integracija / inkluzija, kako ju uresničevati

**Vsaka pedagoška delavka,
vsak pedagoški delavec in ostali zaposleni**

**s svojim odnosom,
z znanjem in
dejanji**

**soustvarja
vključevalno (ali izključevalno)
družbo.**

Vsak je soodgovoren za vključevanje.

Literatura (izbor)

- Dežan, Lucija, Sedmak, Mateja (2020). Policy and practice: the integration of (newly arrived) migrant children in Slovenian schools. *Annales, Series historia et sociologia* 30/4: 559–574. DOI 10.19233/ASHS.2020.37.
- Ermenc, Klara S., Štefanc, Damijan, Mažgon, Jasna (2020). Challenges of differentiated and individualized teaching in vocational education: the case of Slovenia. *Problems of education in the 21st century* 78/5: 815–831.
- Kalc, Aleksej, Milharčič Hladnik, Mirjam, and Žitnik Serafin, Janja. 2020. *Doba velikih migracij na Slovenskem*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- Lesar, Irena, Majcen, Ivana, Podlesek, Anja (2020). Stališča (bodočih) pedagoških delavcev kot temelji kakovostnemu vključevanju otrok priseljencev. *Dve domovini / Two Homelands* 52, 147–164, <https://doi.org/10.3986/dd.2020.2.09>.
- *Le z drugimi smo* (2016–2021). ZRC SAZU, Pedagoški inštitut, <https://lezdrugimismo.si/sl>
- Mlekuž, Jernej (2021). *ABCČČ migracij*. Ljubljana: Založba ZRC SAZU.
- Rutar, Sonja (2018). Kakovost šole s perspektive učencev s priseljenko izkušnjo kot izhodišče za zagotavljanje inkluzivnega izobraževanja. *Dve domovini / Two Homelands* 48, 109–127, DOI: <https://doi.org/10.3986/dd.v0i48.7131>.
- Toplak, Kristina (2019). *Migracijski pojmovnik za mlade*. Maribor: Aristej.
- Vižintin, Marijanca Ajša (2016). (Im)migrant and ethnic minority literature in education curricula in Slovenia. *CLCWeb (Comparative Literature and Culture)* 18/1, <http://dx.doi.org/10.7771/1481-4374.2763>.
- Vižintin, Marijanca Ajša (2017). *Medkulturna vzgoja in izobraževanje: vključevanje otrok priseljencev*. Ljubljana: Založba ZRC SAZU, <https://zalozba.zrc-sazu.si/p/1381>.
- Vižintin, Marijanca Ajša, Kern, Boris (2022). Začetni tečaj slovenščine in medkulturni dialog pri vključevanju otrok priseljencev. *Dve domovini / Two Homelands* 56, 131-148, DOI: <https://doi.org/10.3986/dd.2022.2.10>.